

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

**Τριμηνιαία Έκθεση για την Ελληνική
Οικονομία
01-2015**

21 Απριλίου 2015

Ανάπτυξη και Ευθύνη

Τρέχον περιβάλλον:

Η εκκρεμότητα ως προς την έκβαση των διαπραγματεύσεων με τους πιστωτές-εταίρους επιβαρύνει τα οικονομικά δεδομένα.

- Κάθε δραστηριότητα-απόφαση συναρτάται από την εξειδίκευση της συμφωνίας του Φεβρουαρίου και το πώς θα δρομολογηθεί προσεχώς η συνεννόηση με τους Ευρωπαίους εταίρους και λοιπούς θεσμούς.

Θα αποτελέσει βαριά αποτυχία για όλες τις πλευρές να εκτροχιαστεί το πρόγραμμα με το μεγαλύτερο τμήμα της προσαρμογής ολοκληρωμένο.

Ανάπτυξη και Ευθύνη

Σε ένα μελλοντικό στάδιο, με τη χώρα να έχει πρόσβαση στις διεθνείς αγορές και να κινείται ως μια κανονική οικονομία.

Σε εκείνη τη φάση:

- Χρειάζεται χρηματοδότηση από το εξωτερικό και υψηλό κύμα επενδύσεων, λόγω χαμηλής αποταμίευσης
- Η Ελληνική οικονομία υπό συνεχή αξιολόγηση από τους λήπτες αποφάσεων
- Ουσιαστική άρση εμποδίων στις αγορές
- Δραστική απλούστευση διαδικασιών στη δημόσια διοίκηση
- Σημαντική ποιοτική αναβάθμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και δικαιοσύνης

Το κύριο ζητούμενο από όλες τις πλευρές θα πρέπει να είναι η δημιουργία των όρων για υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης

Από απαραίτητες βαθιές δομικές αλλαγές και όχι με περαιτέρω
συνολική δημοσιονομική προσαρμογή

Ανάπτυξη και Ευθύνη

Μεικτές προοπτικές για το επόμενο διάστημα

- Δεν επιτρέπεται αισιοδοξία για υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, όπως πριν ένα χρόνο
- Οι επιχειρηματικές προσδοκίες επιδεινώνονται σταδιακά τους τελευταίους μήνες

Από την άλλη πλευρά:

- Υπό συγκεκριμένους όρους σημαντική ανάπτυξη και άνω του 1%
 - *Συνολικά θετική συνεισφορά από το εξωτερικό ισοζύγιο*
 - *Περιορισμένη συνεισφορά ιδιωτικής κατανάλωσης*
 - *Οι αναπτυξιακοί ρυθμοί θα εξαρτηθούν αποφασιστικά από την πορεία των επενδύσεων → κύριο σημείο κάθε μέτρου οικονομικής πολιτικής*
- Σημαντικές ενδείξεις ανάκαμψης της επιχειρηματικότητας, ιδίως των νέων (μελέτη IOBE-GEM)

Ανάπτυξη και Ευθύνη

Η Ελληνική οικονομία βρίσκεται στον πιο κρίσιμο κρίκο μιας αλυσίδας που κατά τα τελευταία έτη απέτρεψε την ανεξέλεγκτη χρεοκοπία

Οι καθυστερήσεις και η ατολμία είχαν πολύ υψηλό κόστος

Όσοι εκπροσωπούν τους εμπλεκόμενους θεσμούς θα πρέπει να αναλάβουν αποφασιστικά και από κοινού τη σχετική ευθύνη, που είναι βαριά και πιθανότατα ιστορική

Μια θετική εξέλιξη απολύτως συνεπής με τη γενικότερη δυναμική στην ευρωπαϊκή οικονομία για αξιοπιστία των πολιτικών μαζί με την αναπτυξιακή τους διάσταση.

Επισημάνσεις ΙΟΒΕ: Τα δεδομένα της Οικονομίας

«Ανάκαμψη το 2014 στην Ελλάδα, αλλά με πιθανότητες αναστροφής»

http://www.iobe.gr/docs/REM_19032015_REP_GR.pdf

«Η εξέλιξη του δημοσιονομικού ισοζυγίου 2010-2014»

http://www.iobe.gr/docs/REM_07042015_REP_GR.pdf

Επιστημονικές IOBE: Τα δεδομένα της Οικονομίας

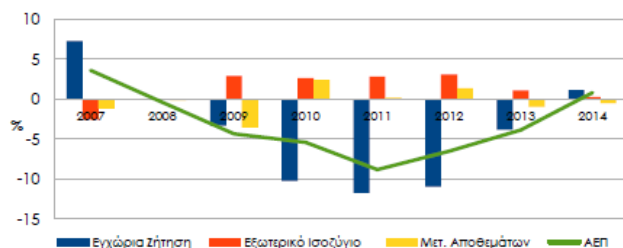
Ανάκαμψη το 2014 στην Ελλάδα, με πιθανότητες αναστροφής

19 Μαρτίου 2015

Σύμφωνα με τους ετήσιους Εθνικούς Λογαριασμούς που κοινοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ στις 13 Μαρτίου 2015, η ελληνική οικονομία το 2014, για πρώτη φορά μετά το 2007, κατέγραψε ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ, της τάξης του 0,8% (σε σταθερές τιμές), οριακά υπερβαίνοντας την αρχική πρόβλεψη της ελληνικής κυβέρνησης και των διεθνών οργανισμών για ανάπτυξη 0,6%. Το ΑΕΠ την περίοδο της ύφεσης 2008-2013 υποχώρησε κατά 26,4%, ενώ η προστιθέμενη αξία που παράχθηκε το 2014, σε σταθερές τιμές του έτους 2010, είναι περίπου ίδια με αυτή που παράχθηκε το 2000.

Ο κύριος προωθητικός παράγοντας της ήπιας ανάπτυξης το 2014 ήταν η εγχώρια ζήτηση (δηλαδή η κατανάλωση, ιδιωτική και δημόσια, και οι επενδύσεις), που αυξήθηκε για πρώτη φορά από το 2007, κατά 1,1%, συμβάλλοντας επίσης κατά 1,1% στην άνοδο του ΑΕΠ. Η συμβολή του εξωτερικού τομέα ήταν ελαφρώς θετική (0,2%), ενώ η αρνητική μεταβολή των αποθεμάτων αφαιρέσε περίπου 0,5 της εκατοστιαίας μονάδας από το ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ. Η σύνθεση των στοιχείων της ζήτησης το 2014, τα οποία καθόρισαν το ρυθμό ανόδου του ΑΕΠ, εμφανίζει σημαντικά διαφορετική διάρθρωση συγκρινόμενη με τη διάρθρωση της περιόδου 2009-2013, όταν το πραγματικό εξωτερικό ισοζύγιο ασκούσε σημαντική θετική επίδραση, κυρίως μέσω της μείωσης των εισαγωγών, ενώ η φθίνουσα εσωτερική ζήτηση, φέροντας το βάρος της σταθεροποιητικής πολιτικής, περιόριζε δραστικά την ανάπτυξη.

Διάγραμμα 1: Συμβολή των συστασών του ΑΕΠ από την πλευρά ζήτησης στην ετήσια μεταβολή του (τιμές 2010)

Πηγή: Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Μάρτιος 2015

Αναλυτικά, η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας το 2014 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης, κατά 1,3%, και τη σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού

Η σειρά σημειωμάτων «Επιστημονικές IOBE: Τα δεδομένα της Οικονομίας» σκοπεύει στην παρουσίαση και ερμηνεία ποσοτικών στοιχείων που είναι σημαντικά για τις οικονομικές εξελίξεις. Τη συντονίζει συντακτική ομάδα από ερευνητές του Ιδρύματος και συνεργαζόμενους οικονομολόγους: Μιχάλης Βασιλειάδης, Νίκος Βέττας, Μανώλης Γαλιετιανός, Χρήστος Γκενάκος, Svet Danchev, Νίκος Ζούνηλος, Σταύρος Ιωαννίδης, Βασίλης Μανεσιώτης, Δάφνη Νικολίτσα, Άγγελος Τσακανίκας, Δημήτρης Χριστέλλης. Επικοινωνία: e-mail: info@iobe.gr, τηλ.: 210 9211200-211, www.iobe.gr

Επιστημονικές IOBE: Τα δεδομένα της Οικονομίας

Η εξέλιξη του δημοσιονομικού ισοζυγίου 2010-2014

7 Απριλίου 2015

Στο παρόν σημείωμα επιχειρείται μια συνοπτική παρουσίαση των πρόσφατων δημοσιονομικών εξελίξεων καθώς και επεξήγηση της σχετικής ορολογίας. Την περίοδο 2010-2013 συντελέστηκε πολύ σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή, η οποία συνεχίστηκε έως το τρίτο τρίμηνο του 2014, αλλά έκτοτε έχει σταματήσει.

Συγκεκριμένα από το 2010 και μετά έχει συντελεστεί πολύ σημαντική πρόοδος στην αποκατάσταση των δημοσιονομικών ανισορροπιών, οι οποίες είχαν διευρυνθεί σημαντικά τη διετία 2008-2009 (βλ. Διάγραμμα 1). Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (ΕΣΑ 2010), το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης (Γ.Κ.) σε εθνικολογική βάση μώθηκε από 15,4% του ΑΕΠ το 2009 σε 1,8% το 2013 (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 1: Ισοζύγιο και πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)

*Προσωρινά στοιχεία, Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2015, Υπουργείο Οικονομικών, Νοέμβριος 2014
Πηγή: Η Ελληνική Οικονομία, ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Αντίστοιχα, το πρωτογενές έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης 10,4 % του ΑΕΠ το 2009, μεταστράφηκε σε πρωτογενές πλεόνασμα 2,2% το 2013. Σημειώνεται ότι η προηγούμενη φορά που είχε καταγραφεί ξανά πρωτογενές πλεόνασμα ήταν το 2003.

Επισημαίνεται ότι η δημοσιονομική προσαρμογή συντελέστηκε μέσα σε ένα αντίξοο μακροοικονομικό περιβάλλον, δεδομένου ότι η ελληνική οικονομία βρισκόταν ήδη σε ύφεση από το 2008, δηλαδή δύο χρόνια πριν τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό των δημοσιονομικών ανισορροπιών και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι το 2009, παρά το πρωτογενές έλλειμμα των €24,3 δισεκ., η οικονομία βυθίστηκε σε ύφεση 4,4%, έναντι μικρής ύφεσης 0,4% το 2008. Η τεράστια δημοσιονομική επέκταση όχι μόνο δεν οδήγησε σε ανάκαμψη, αλλά η ύφεση βάθυνε.

Η σειρά σημειωμάτων «Επιστημονικές IOBE: Τα δεδομένα της Οικονομίας» σκοπεύει στην παρουσίαση και ερμηνεία ποσοτικών στοιχείων που είναι σημαντικά για τις οικονομικές εξελίξεις. Τη συντονίζει συντακτική ομάδα από ερευνητές του Ιδρύματος και συνεργαζόμενους οικονομολόγους: Μιχάλης Βασιλειάδης, Νίκος Βέττας, Μανώλης Γαλιετιανός, Χρήστος Γκενάκος, Svet Danchev, Νίκος Ζούνηλος, Σταύρος Ιωαννίδης, Βασίλης Μανεσιώτης, Δάφνη Νικολίτσα, Γρηγόρης Παύλου, Άγγελος Τσακανίκας, Δημήτρης Χριστέλλης. Επικοινωνία: e-mail: info@iobe.gr, τηλ.: 210 9211200-211, www.iobe.gr

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Στα ίδια επίπεδα με πέρυσι η παγκόσμια μεγέθυνση το 2015: Επιτάχυνση αναπτυγμένων-επιβράδυνση αναπτυσσόμενων οικονομιών

- Σταθεροποίηση ρυθμού μεγέθυνσης παγκοσμίως στο δ' τρίμηνο 2014: **3,5%** (y-o-y)
- Οριακή επιτάχυνση αναπτυγμένων οικονομιών, από **κάμψη ύφεσης στην Ιαπωνία** (-0,4% από -1,3% στο γ' τρίμ.) και **νέα επιτάχυνση στις ΗΠΑ** (+2,7% από +2,5%)
- 1,8% αύξηση ΑΕΠ στις αναπτυγμένες (από 1,4% πρόπερσι) το 2014, 4,6% στις αναπτυσσόμενες (από 5,0%)
- **Παγκόσμια ανάπτυξη 2014: 3,4%** (ΔΝΤ), όσο και το 2013

Σταθεροποίηση παγκόσμιας ανάπτυξης το 2015

- Συνέχιση περυσινών τάσεων στις βασικές οικονομικές ζώνες
- Νέα επιτάχυνση στις αναπτυγμένες οικονομίες (2,2-2,4% από 1,8%), κυρίως από:
 - **Ανάπτυξη 1,5% στην Ευρωζώνη** (από 0,9% πέρυσι), μέσω ενίσχυσης εισοδημάτων-κερδών από το χαμηλό ενεργειακό κόστος, ανταγωνιστικότητας εξαγωγών από υποτίμηση ευρώ, ώθησης στις επενδύσεις από τους ίδιους παράγοντες και παρεμβάσεις της ΕΚΤ (π.χ. Q.E.)
 - **Στην περιοχή του 3% η ανάπτυξη στις ΗΠΑ**, από 2,4% (καλύτερα αποτελέσματα επιχειρήσεων, ισχυρή αγορά ακινήτων, πολύ ήπια δημοσιονομική πολιτική)
- Περαιτέρω επιβράδυνση στις αναπτυσσόμενες (\approx 4,0% έναντι 4,6%)
- Εξορθολογισμός πιστωτικής πολιτικής στην Κίνα, ύφεση στη Ρωσία από πτώση τιμών πετρελαίου και επιπτώσεις Ουκρανικής κρίσης,

Μικρή επιβράδυνση ανάπτυξης στο δ' τρίμ. 2014

Αύξηση ΑΕΠ (Οκτ. - Δεκ. 2014): 1,3%, έναντι 1,5% στο γ' τρίμ.'14 και ύφεσης 2,8% στο δ' τρίμ.'13

- Επιβράδυνση ανάπτυξης από **ηπιότερη αύξηση** κατανάλωσης νοικοκυριών, **ευρύτερη άνοδος** εξαγωγών αλλά επισκιάστηκε από αύξηση εισαγωγών.

Ανάπτυξη το 2014 (+0,7%), για πρώτη φορά από το 2007,

Έναντι - 4,0% το 2013

Η ανάκαμψη προήλθε από:

- **Διεύρυνση καταναλωτικών δαπανών (+1,0%), αποκλειστικά από αύξηση ιδιωτικής κατανάλωσης (+1,4%), καθώς η δημόσια κατανάλωση περιορίστηκε ελαφρώς (-0,8%)**

Ανάκαμψη μετά από μια εξαετία ύφεσης

Υψηλή άνοδο εξαγωγών (+8,8%):

- Αύξηση εξαγωγών υπηρεσιών (+12,7%), κυρίως από τον Τουρισμό
- Διεύρυνση εξαγωγών αγαθών κατά 5,2% → στο υψηλότερο επίπεδό τους διαχρονικά (€28,3 δισεκ.)
- **Συνολική αξία εξαγωγών 2014: €56,1 δισεκ.(σταθερές τιμές), δεύτερο υψηλότερο μετά το 2004 (€58,3 δισεκ.)**

Διεύρυνση σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου (+3,0%), για πρώτη φορά από το 2008

- Η οριακή υποχώρηση των συνολικών επενδύσεων πέρυσι (-2,3%) προήλθε αποκλειστικά από μείωση αποθεμάτων (-€865 εκατ.)
- Ισχυρή όμως πτώση επενδύσεων παγίου σε κατοικίες (-51,5%, 2008-2014:-90,9%)

Ανάκαμψη μετά από μια εξαετία ύφεσης

- **Αναθέρμανση εισαγωγικής ζήτησης (+7,4%, έναντι μείωσης 2,9% το 2013), από κατανάλωση - επενδύσεις**
 - Άνοδος 8,4% των εισαγωγών αγαθών και 3,1% των εισαγωγών αγαθών
- **Μικρή κάμψη ελλείμματος εξωτερικού τομέα (εθνικολογιστική βάση): -€380 εκατ., στα €4,2 δισεκ. (2,2% του ΑΕΠ)**

Προϋπολογισμός Γεν. Κυβέρνησης 2014: Σημαντικές αποκλίσεις από τους στόχους

- **Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης 2014 (ESA 2010):**
Έλλειμμα €6,5 δισεκ. ή 3,6% του ΑΕΠ, έναντι στόχου 1,3% του ΑΕΠ (Προϋπολογισμός 2015)
- **Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης 2014 (ESA 2010):**
Πλεόνασμα 0,3% του ΑΕΠ, έναντι στόχου 2,9% του ΑΕΠ
- **Απόκλιση στην πλευρά των εσόδων από:**
 - Αναβολή είσπραξης εσόδων €1,92 δισεκ. από SMP's, καθώς δεν ολοκληρώθηκε η σχετική αξιολόγηση του προγράμματος
 - Υστέρηση €1,3 δισεκ. στα φορολογικά έσοδα, κατά το ήμισυ τον Δεκέμβριο
 - Υστέρηση εσόδων ΠΔΕ κατά €414 εκατ.

Κρατικός Προϋπολογισμός, α' τριμ. 2015: υπέρβαση στόχων από έκτακτους παράγοντες

- Έλλειμμα €500 εκατ., έναντι στόχου €448 εκατ.
- Πρωτογενές πλεόνασμα €1,7 δισεκ., πολύ υψηλότερο του στόχου (€119 εκατ.)

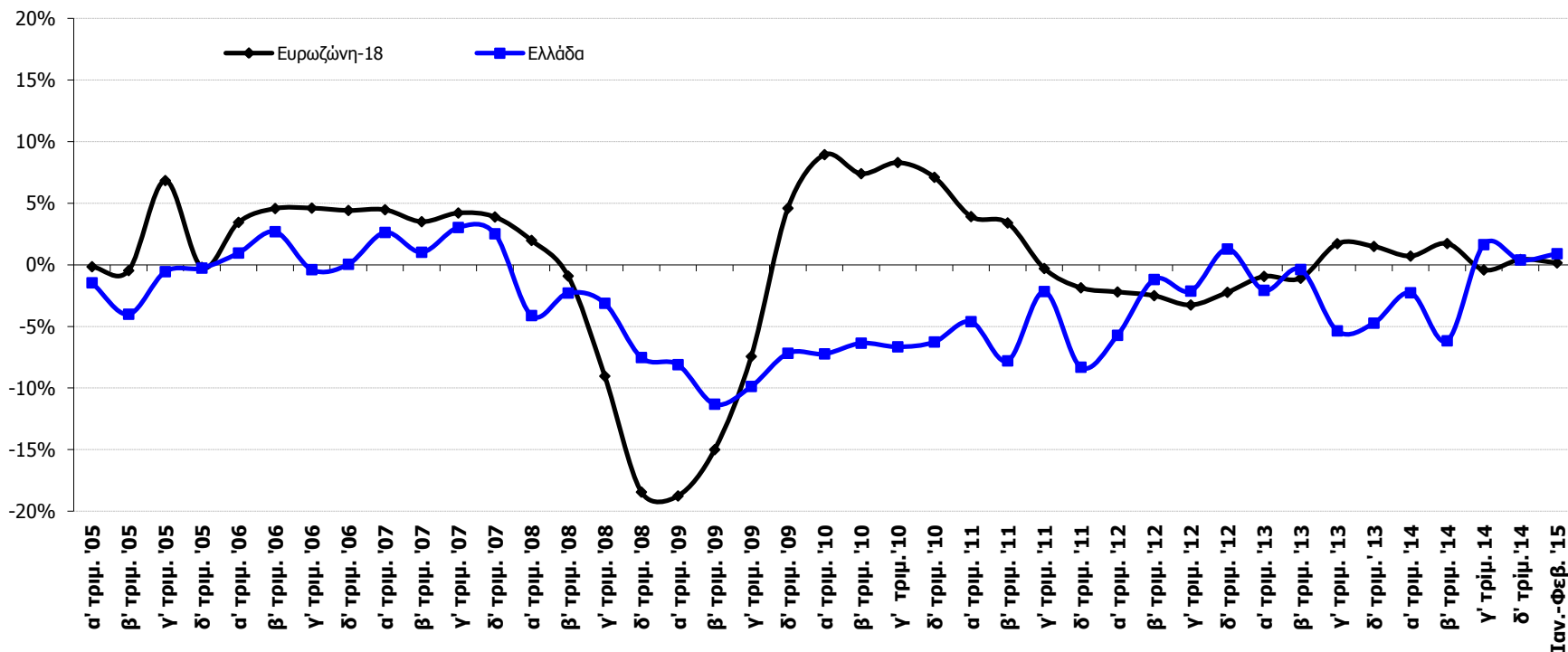
Επίτευξη στόχων από:

- Νωρίτερη είσπραξη εισροών €678 εκατ. από την ΕΕ για το ΠΔΕ
- Περίπου €1,5 δισεκ. χαμηλότερες δαπάνες, κυρίως από λιγότερες πρωτογενείς δαπάνες (-€1,18 δισεκ.).
- Τα έκτακτα έσοδα από ληξιπρόθεσμες οφειλές δεν διασφάλισαν την επίτευξη του στόχου εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού

Γενικό Λογιστήριο Κράτους: *“Οι χαμηλότερες δαπάνες οφείλονται κυρίως στην αναδιάρθρωση του ταμειακού προγραμματισμού με βάση τις επικρατούσες ταμειακές συνθήκες. Εκτιμάται ότι μετά την ομαλοποίηση των ταμειακών συνθηκών, οι δαπάνες θα επανέλθουν στα επίπεδα των στόχων του προϋπολογισμού”*

Σταθεροποίηση βιομηχανικής παραγωγής, οριακή αύξηση προϊόντος

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

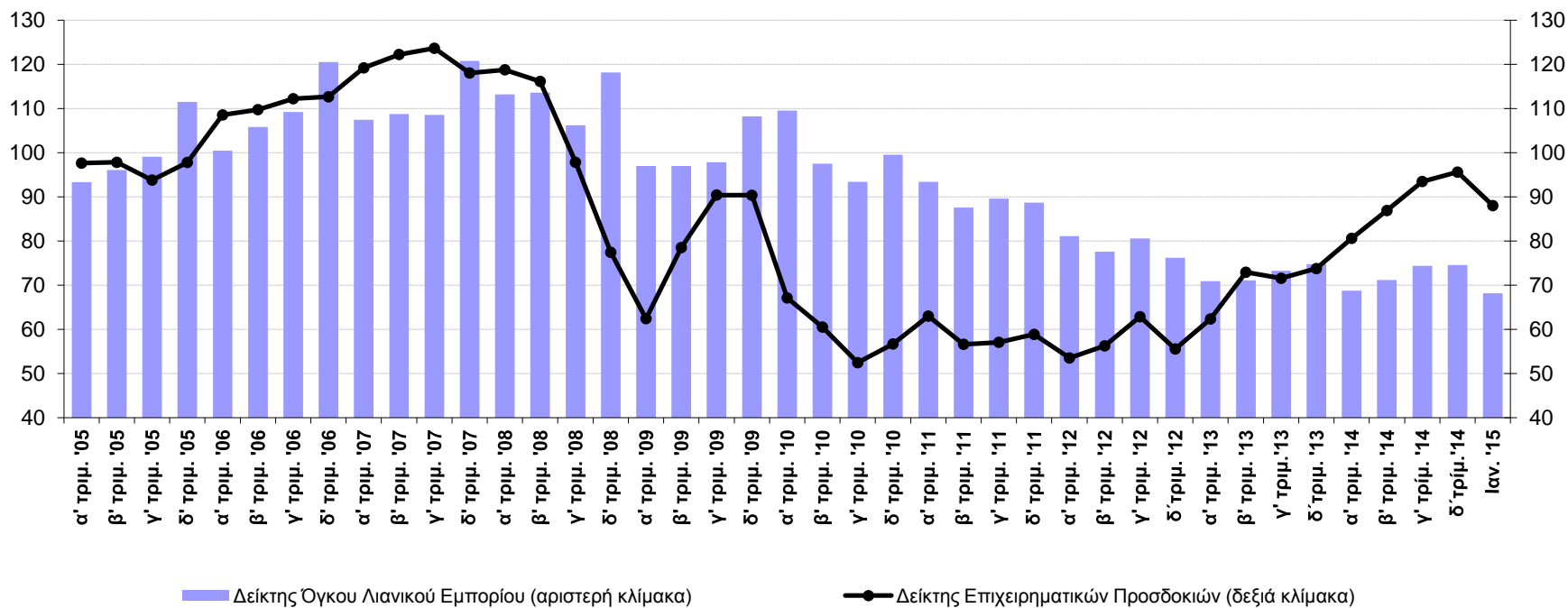
α' δίμηνο 2015: 0,9%

α' δίμηνο 2014: -1,5%

- Μεταποιητικές Βιομηχανίες: +4,5%
- Ορυχεία - Λατομεία: -11,6%
- Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας: -6,0%

Στασιμότητα στο λιανικό εμπόριο

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου (2005=100) και Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου (1996-2006=100)

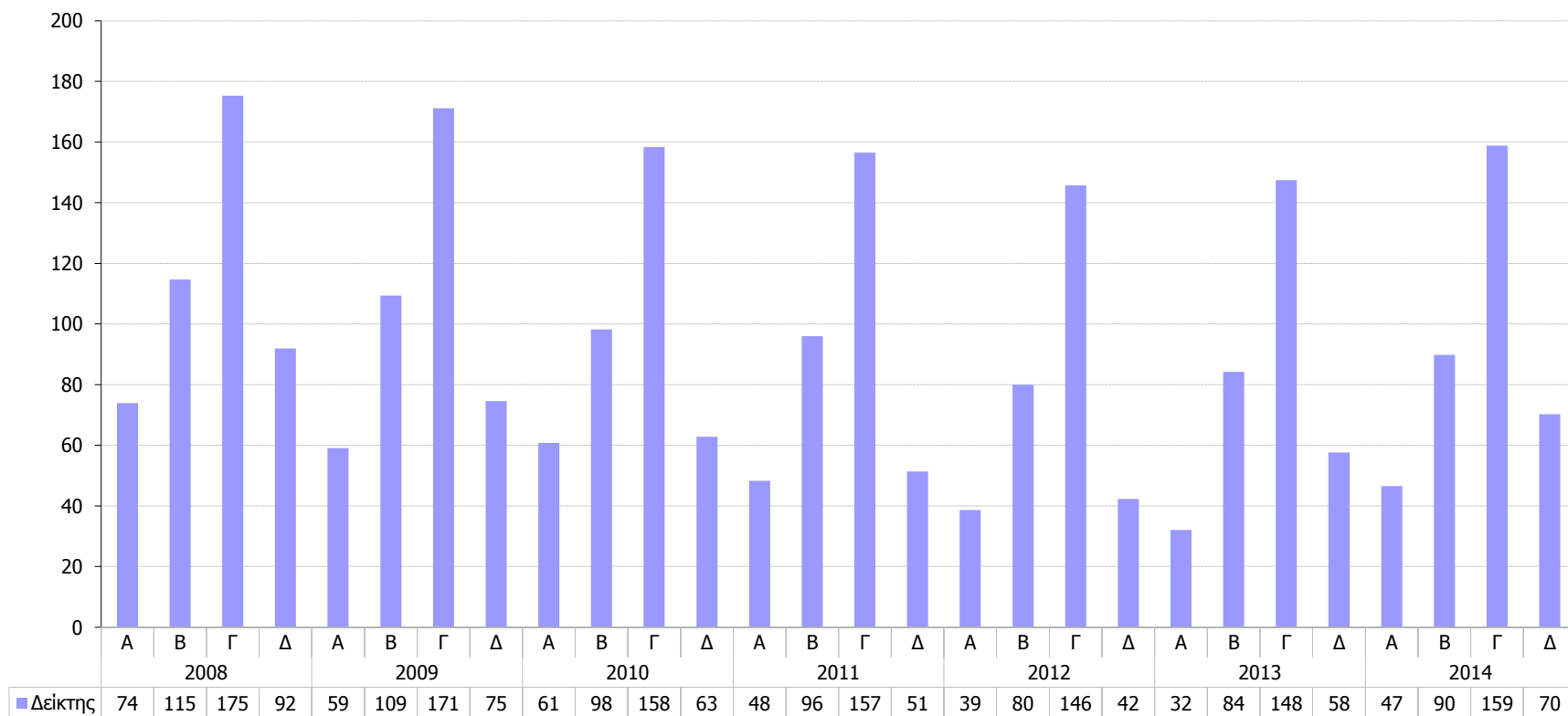

Πηγή: ΙΟΒΕ, ΕΛΣΤΑΤ

Δείκτης όγκου: -32,0% σε σχέση με έτος βάσης 2005
 Ιανουάριος 2015: -0,1%
 Ιανουάριος 2014: -3,0%

Συνεχίζεται η κάμψη στις υπηρεσίες το 2014, αν και με ηπιότερες απώλειες

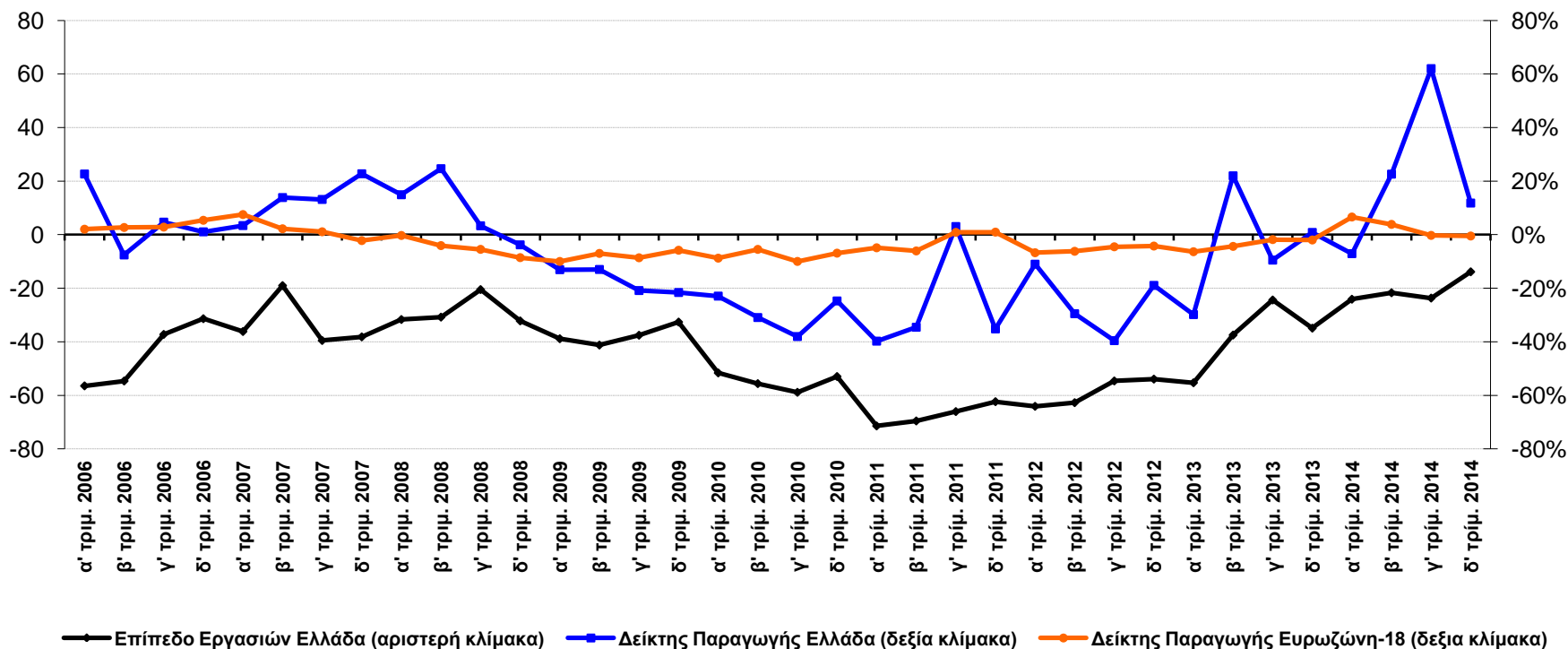
Δείκτης Κύκλου Εργασιών σε Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Εστίασης

Απώλειες καταγράφονται σε 9 από τους 13 κλάδους, παρά τις βελτιωμένες προσδοκίες για το 2014

Σημαντική ανάκαμψη του δείκτη Κατασκευών το 2014 για πρώτη φορά από το 2008

Δείκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δείκτης Επιπέδου Εργασιών
(τριμηνιαίες μεταβολές)

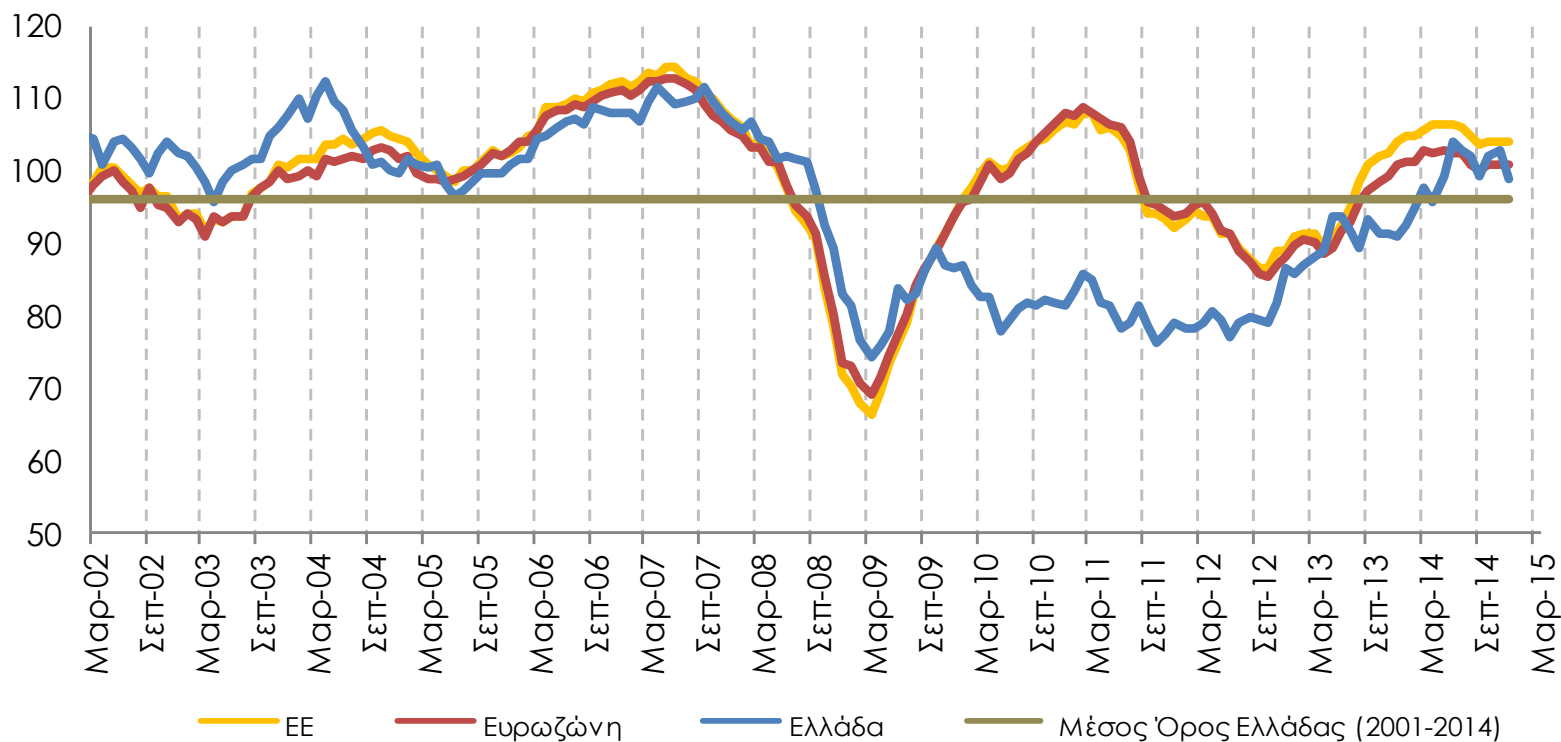
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Eurostat

δ' τρίμ. 2014: +11,8%
δ' τρίμ. 2013: +7,2%

2014: 22,6%
2013: -8,2%

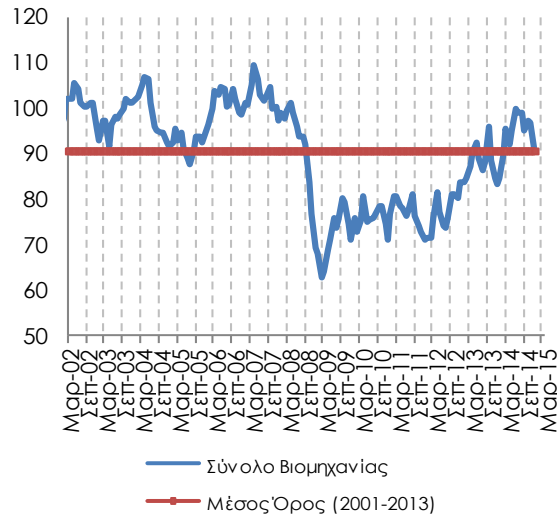
Μικρή επιδείνωση στο οικονομικό κλίμα το α' τρίμηνο του νέου έτους, σε υψηλότερο πάντως επίπεδο σε σχέση με πέρυσι, βελτίωση στους μέσους ευρωπαϊκούς δείκτες

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

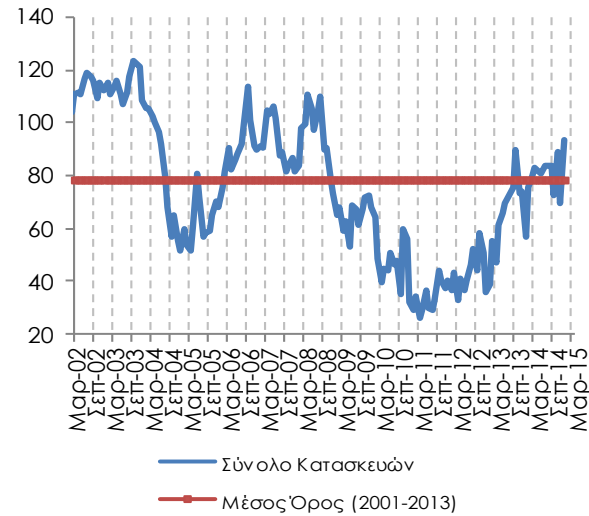

Σημαντική εξασθένηση το α' τρίμηνο σε όλους τους τομείς και περισσότερο στις Κατασκευές και τις Υπηρεσίες

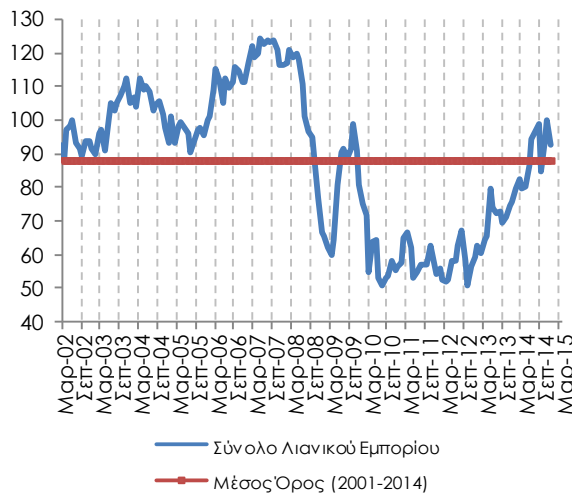
Βιομηχανία

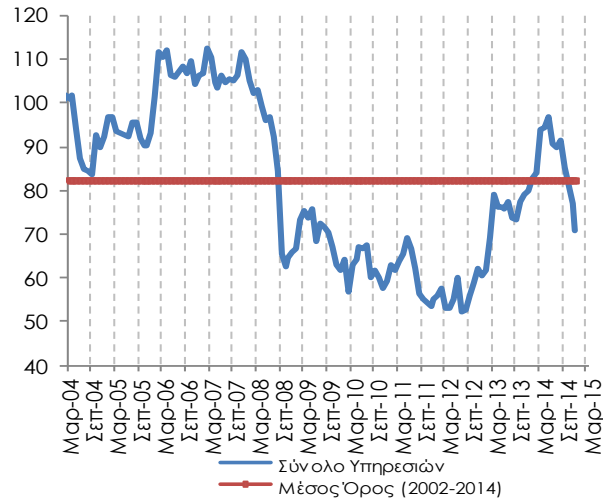
Κατασκευές

Λιανικό Εμπόριο

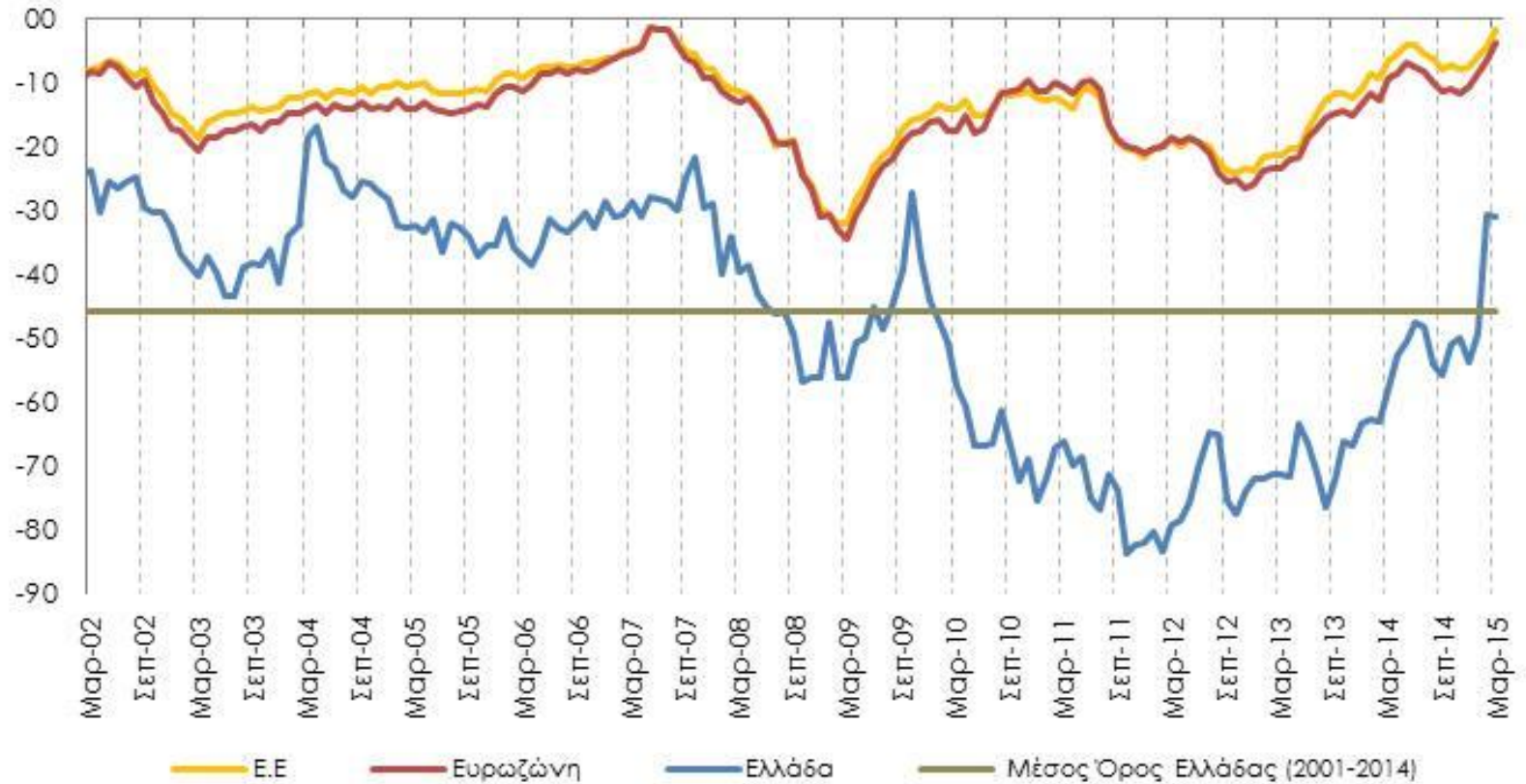

Υπηρεσίες

Εντυπωσιακή βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Φεβρουάριο

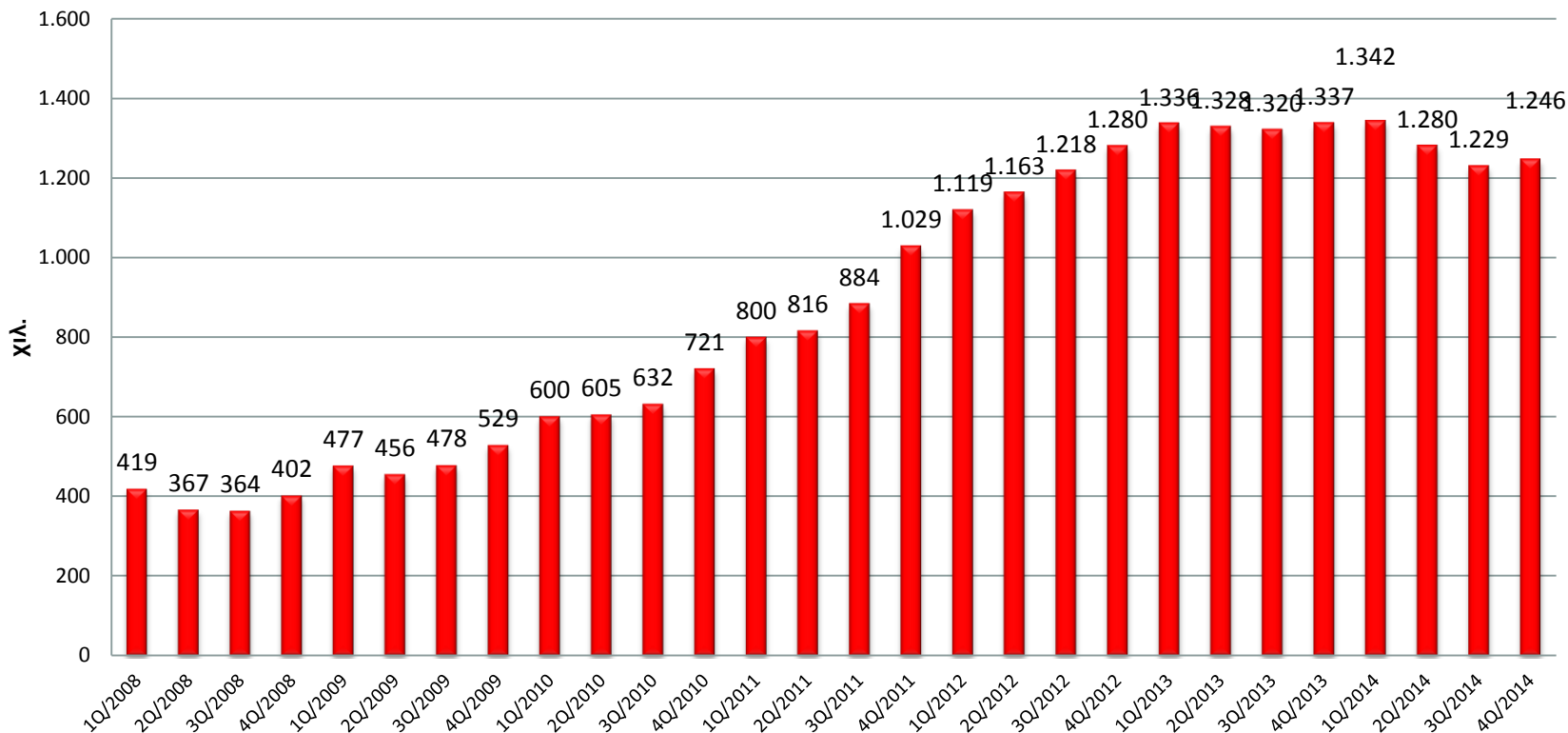
Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

Πηγή: IOBE, European Commission

Μικρή υποχώρηση της ανεργίας το 2014

Αριθμός ανέργων στην Ελλάδα, Α' τρίμηνο 2008 - Δ' τρίμηνο 2014

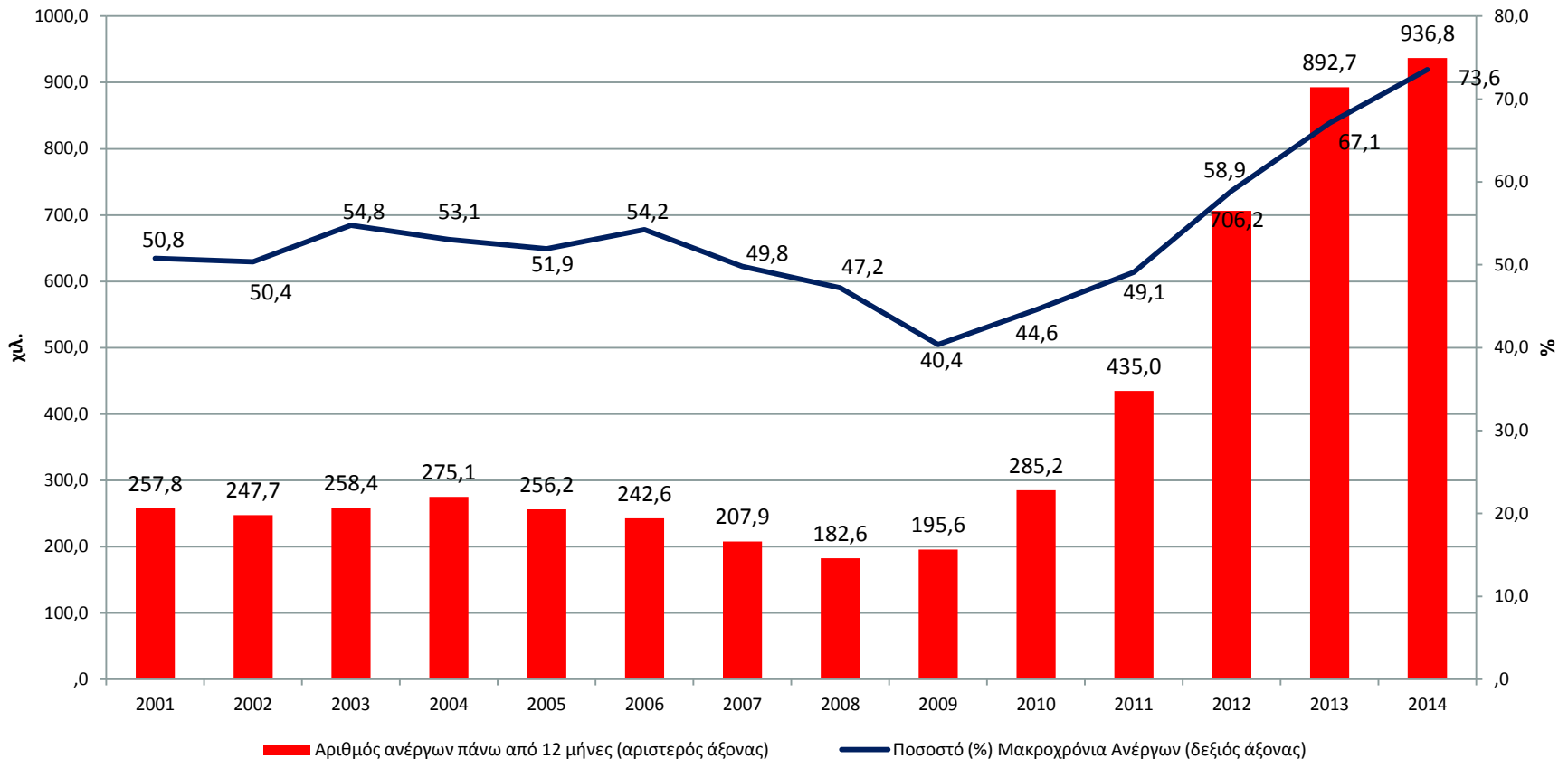

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 26,5% η ανεργία το 2014 από 27,5% το 2013.
- Αυξήθηκε η απασχόληση σε 10 κλάδους το 2014. Ενδεικτικά: Διοικητικές-Υποστηρικτικές Δραστηριότητες (+34,9%), Real Estate (+33,1%), Τουρισμός (+14,6%), Τέχνες Διασκέδαση, Ψυχαγωγία (+9,6%),
- Μείωση απασχόλησης σε 11 κλάδους το 2014. Ενδεικτικά: Χονδρικό-Λιανικό Εμπόριο (-0,8%), Μεταποίηση (-2,5%), Δημ. Διοίκηση (-4,3%), Κατασκευές (-6,6%), Χρηματοπιστωτικές / ασφαλιστικές δραστηριότητες (-13,1%)

Όμως εντείνεται το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας

Μακροχρόνια άνεργοι (αριθμός και ποσοστό ως προς το σύνολο των ανέργων)

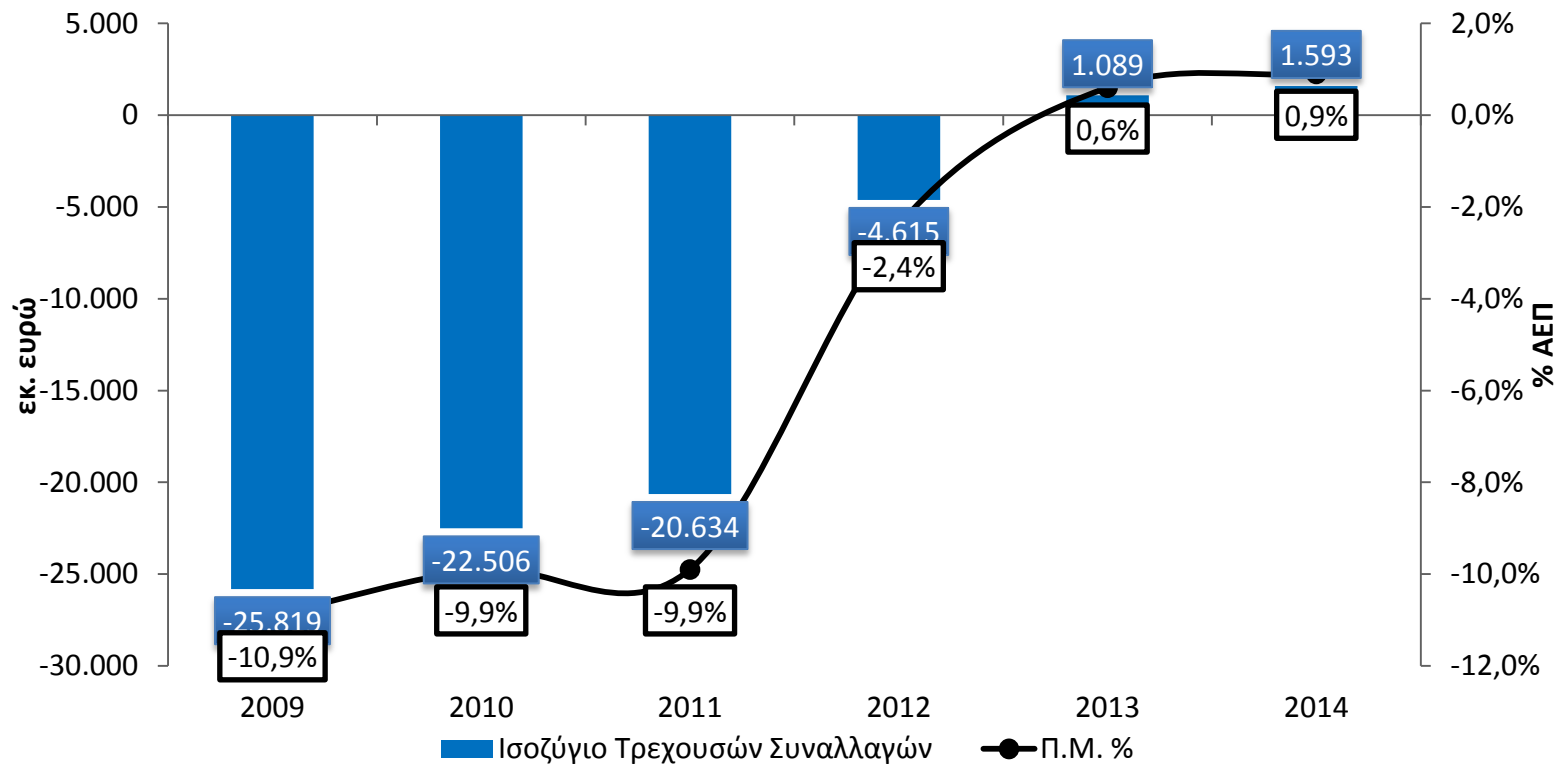

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

➤ Από το 2009 το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων (άνεργοι > 12 μήνες) ανήλθε κατά 33,2 ποσοστιαίες μονάδες (+741,2 χιλ. άτομα).

Διευρύνεται το πλεόνασμα στο ισοζύγιο ΤΣ το 2014, παρόλο που το εμπορικό έλλειμμα διογκώθηκε

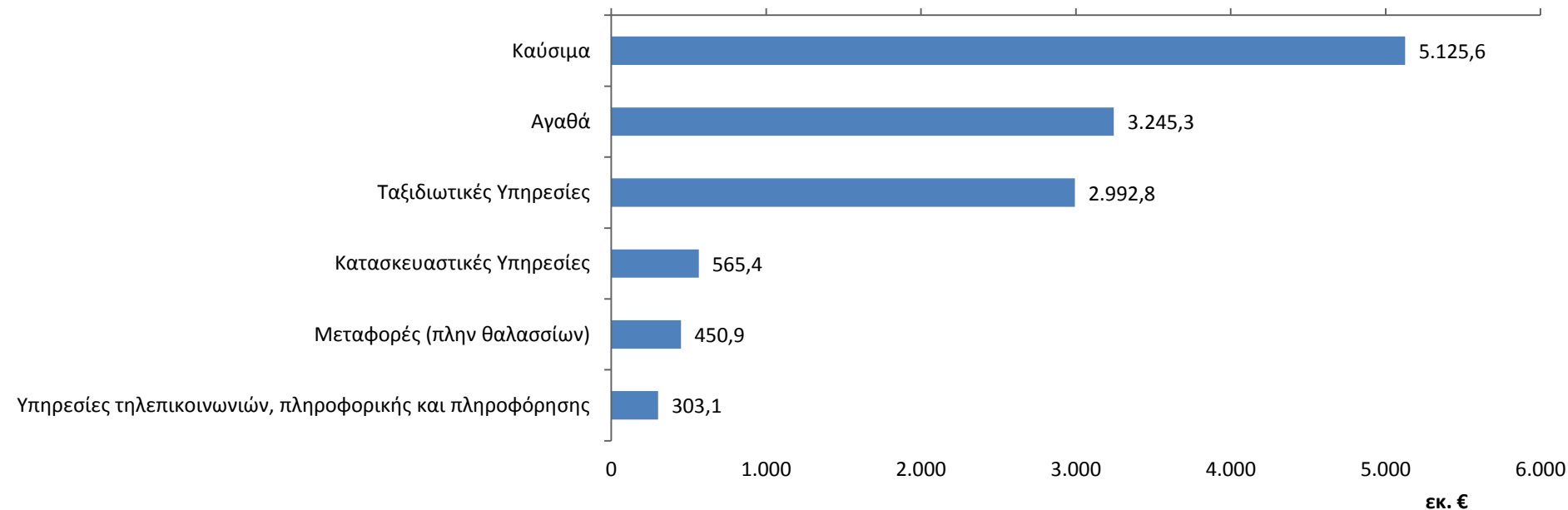
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2009-2014

Πηγή: ΤτΕ

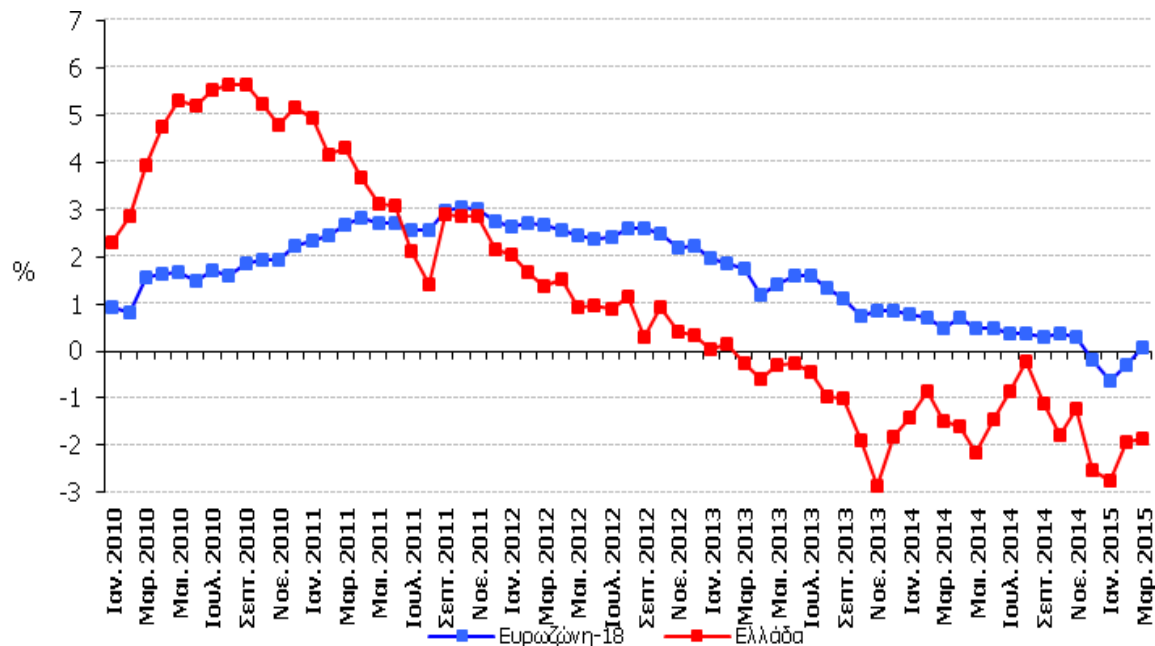
Σημαντική η συνεισφορά καυσίμων, αγαθών αλλά και τουρισμού στην ενίσχυση των εξαγωγών μεταξύ 2009 – 2014, κατά €12,4 δισεκ.

Μεταβολή εξαγωγών 2009-2014 (6 πρώτες κατηγορίες)

- Εξαγωγές καυσίμων: ευθύνονται για το 41% της συνολικής αύξησης εξαγωγών την περίοδο 2009-2014
- Το ¼ οφείλεται στα αγαθά, όσο και οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες
- Σημαντική ενίσχυση σε επιμέρους υπηρεσίες (Κατασκευές, Τηλεπικοινωνίες, κ.ά.)

Σε αποπληθωριστική τροχιά η ελληνική οικονομία και το πρώτο τρίμηνο του 2015

- Ελλάδα: 2η υψηλότερη θέση στην ΕΕ-18 στο πρώτο τρίμηνο του 2015, με μέσο ετήσιο ρυθμό -2,1%.
- Η μεγαλύτερη μείωση τιμών συνεχίζεται στον κλάδο της Στέγασης το πρώτο τρίμηνο του 2015 κατά 6,4%

- Μείωση 4,8% Γενικού Δείκτη Τιμών Παραγωγού (σύνολο Εγχώριας και Εξωτερικής αγοράς).

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

- **Διαπραγματεύσεις με δανειστές: Ο πλέον καθοριστικός παράγοντας της πορείας της οικονομίας, φέτος και μεσοπρόθεσμα**
 - ❖ **Έντονη κλιμάκωση αβεβαιότητας** εγχωρίως και διεθνώς για την επίτευξη συμφωνίας, αναχρηματοδότηση χρέους, μεταρρυθμίσεις
 - ❖ **Επιδείνωση επιχειρηματικών προσδοκιών, αλλά ψηλά** - προς το παρόν - οι προσδοκίες των νοικοκυριών, από μη λήψη νέων μέτρων
 - ❖ **Επανάκαμψη νομισματικού κινδύνου** → τάση απόσυρσης τραπεζικών καταθέσεων → απώλεια απαραίτητων πόρων για συνέχιση ανάκαμψης μέσω επενδύσεων
 - Πιθανή η επίσπευση αγορών, κυρίως διαρκών-κεφαλαιουχικών προϊόντων → πρόσκαιρη τόνωση κατανάλωσης-επενδύσεων-εισαγωγών
 - ❖ **Απώλεια «κεκτημένων»** ως προς τη χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας:
 - Μη αποδοχή κρατικών ομολόγων ως εγγυήσεων από την ΕΚΤ, περιορισμένη επέκταση πρόσβασης στον ΕΛΑ, υποβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας, εκτός του προγράμματος QE
 - Σε κατάσταση αδράνειας το τραπεζικό σύστημα, αναστέλλεται η προοπτική πιστωτικής επέκτασης, με καλύτερους όρους, μετά τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα των stress tests

Μεσοπρόθεσμες εξελίξεις

- ❖ **Οξεία αβεβαιότητα- αμελητέα ρευστότητα** πλήττουν το επενδυτικό περιβάλλον
 - Πρόσθετη ανασχετική επίδραση από ενδεχόμενη λήψη μέτρων άμεσης φορολογίας
 - Επιφυλακτικότητα και από τη **σύγχυση** ως προς την **υλοποίηση αποκρατικοποιήσεων - παραχωρήσεων**, τη διατήρηση όσων έχουν ολοκληρωθεί ή/και των όρων τους
 - Σε περίπτωση ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων χωρίς ανατροπές σε βασικές παραμέτρους της οικονομίας, η **ανάκτηση της επενδυτικής εμπιστοσύνης** προϋποθέτει την υλοποίηση των συμφωνημένων πολιτικών, άρα θα είναι **σταδιακή**
 - Απαιτείται και **σταθερότητα παραγόντων** που επηρεάζουν την **αποδοτικότητα των επενδύσεων** (φορολογικό σύστημα, εργασιακές σχέσεις, ευρωστία τραπεζών)
- ❖ **Σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης εξωστρέφειας**
 - Σταθεροποίηση της χαμηλότερης τιμής του ευρώ έναντι δολαρίου κ.α. , ευνοεί την ελκυστικότητα της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού
 - Ενδείξεις νέας, σημαντικής ενίσχυσης του διεθνούς τουριστικού ρεύματος: +28,8% στις διεθνείς αφίξεις αεροδρομίων το α΄ τρίμηνο σε σχέση με πέρυσι
 - Η υποτίμηση ευνοεί την **ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων σε αγορές με σημαντικές απώλειες πέρυσι** (πχ. Βόρειος Αμερική)

«Προβλέψεις» 2015

*Αβεβαιότητες για έκβαση διαπραγματεύσεων, πολιτικές- μέτρα σε βασικά οικονομικά θέματα: **προβλέψεις υπό την υπόθεση ότι οι διαπραγματεύσεις θα τελεσφορήσουν***

❖ Άνοδος ιδιωτικής κατανάλωσης, ελαφρώς μεγαλύτερη του 1%

- Μη εφαρμογή πρόσθετων μέτρων και ισχυρός αποπληθωρισμός στο α' εξάμηνο, ενισχύουν την αγοραστική δύναμη
- Νέα κάμψη της ανεργίας, κυρίως στα 3 πρώτα τρίμηνα

❖ Σταθεροποίηση ή μικρή αύξηση δημόσιας κατανάλωσης

- Προσδιοριστικός παράγοντας οι αποφάσεις για την απασχόληση στο δημόσιο τομέα Αναβολή προγραμματισμένης μείωσης προσωπικού, γενικότερα μεταρρυθμίσεων στο δημόσιο κατά τις διαπραγματεύσεις
- Αποκαταστάσεις περικοπών του 2012, στο βαθμό που τελικά θα καταβληθούν

❖ Μικρή υποχώρηση επενδύσεων (2-3%)

- Σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση του ΠΔΕ (δαπάνες α' τριμ. €542 εκατ., αντί στόχου €720 εκατ.) – ελαφρώς χαμηλότερος προϋπολογισμός από πέρυσι
- Μη υλοποίηση-καθυστερήσεις σε διαδικασίες αποκρατικοποιήσεων-ιδιωτικοποιήσεων
- Πολύ πιθανή ρευστοποίηση αποθεμάτων εξαιτίας της αβεβαιότητας
- Τάση εκκίνησης ορισμένων μεγάλων οικοδομικών έργων στα τέλη 2014-αρχές 2015, αλλά ταυτόχρονα αβεβαιότητες στη φορολογία ακινήτων φέτος

Προβλέψεις 2015

- ❖ Νέα, σημαντική άνοδος εξαγωγών (5-7%)
 - Ώθηση από τον Τουρισμό στη διεύρυνση των εξαγωγών υπηρεσιών
 - Αρνητική επίδραση από την πολιτική αβεβαιότητα στην ελκυστικότητα της Ελλάδας
→ δεν δείχνει να αποτρέπει την αύξηση του τουρισμού
 - Διεύρυνση εξαγωγών αγαθών από αυξημένη ανταγωνιστικότητα εκτός Ευρωζώνης
- ❖ Ενίσχυση εισαγωγικής ζήτησης (4-5%)
 - Η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης θα αφορά σε μεγάλο βαθμό σε εισαγωγές
 - Ανάκαμψη ζήτησης καυσίμων από πτώση τιμής πετρελαίου -μείωση του ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης

Επι τα χείρω αναθεώρηση:
ρυθμός ανάπτυξης της τάξης του 1,0% το 2015

Προβλέψεις 2015

❖ Συνέχιση υποχώρησης ανεργίας το 2015

- Τόνωση κλάδων έντασης εργασίας (Τουρισμός, Λιανικό Εμπόριο, Εστίαση) από άνοδο ιδιωτικής κατανάλωσης – εξαγωγών υπηρεσιών
- Όμως, έντονη επιφυλακτικότητα από τις επιχειρήσεις σχετικά με την απασχόληση από τις εξαγγελμένες ανατροπές διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας → όσο δεν θα ξεκαθαρίζει το τοπίο, οι επιχειρήσεις θα είναι εν αναμονή

Εκτίμηση IOBE για ανεργία φέτος: **25,3%**

❖ Αποπληθωρισμός και φέτος

- Η πολύ χαμηλότερη τιμή του πετρελαίου συντηρεί τον ισχυρό αποπληθωρισμό στο α' εξάμηνο
- Αποδυνάμωση ζήτησης στο β' τρίμηνο λόγω αυξημένης αβεβαιότητας
- Αντιθέτως, η μείωση της ανεργίας θα ενισχύει εγχώριο ακαθ. εισόδημα και ζήτηση
- Στο β' εξάμ. οι τιμές ενδέχεται να εξαρτηθούν από μεταβολές στην έμμεση φορολογία

Αποπληθωρισμός **1,0%** το 2015

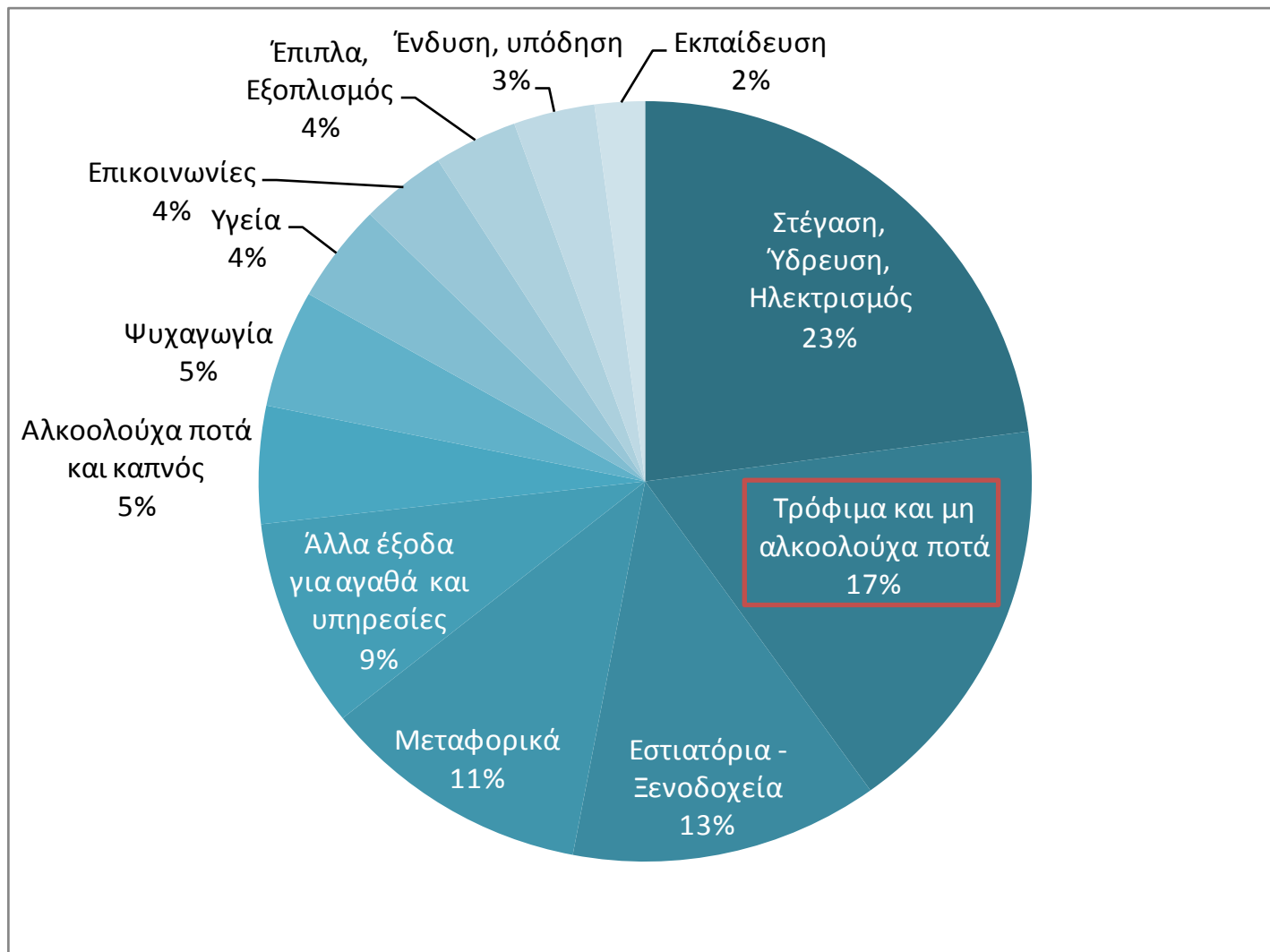
Ειδική Μελέτη

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Διατηρεί έναν ηγετικό ρόλο η βιομηχανία τροφίμων και ποτών στην ελληνική οικονομία

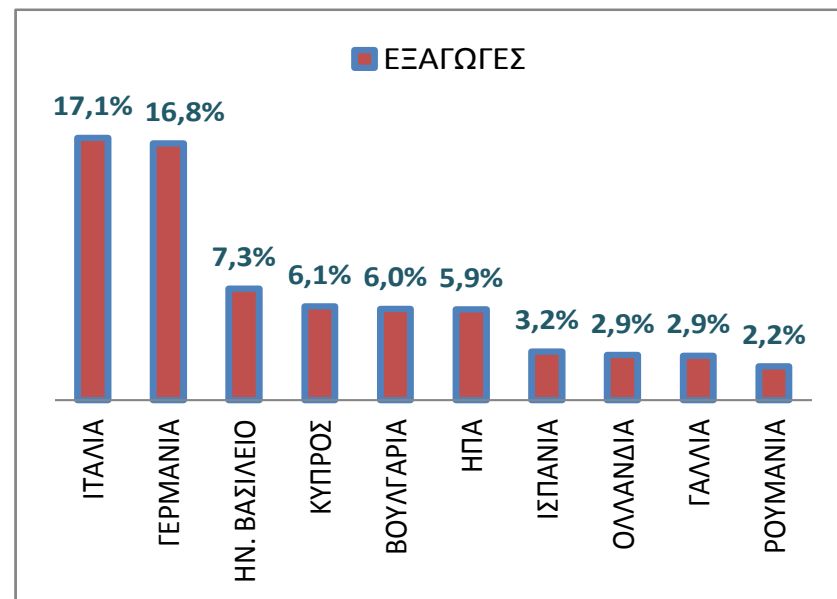
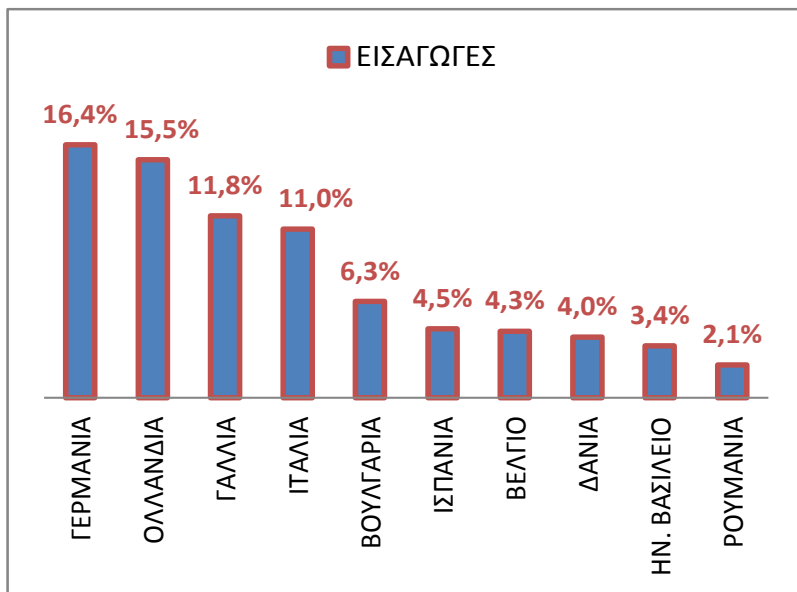
- Συγκεντρώνει το $1/5$ του συνόλου των επιχειρήσεων της ελληνικής Μεταποίησης (1^{ος} κλάδος στη Μεταποίηση)
- Συνιστά το μεγαλύτερο εργοδότη της εγχώριας Μεταποίησης, απασχολώντας το $1/4$ του συνόλου
- 1^η θέση ανάμεσα στους κλάδους της Μεταποίησης σε όρους αξίας παραγωγής, συγκεντρώνοντας το $1/5$ του συνόλου, αλλά και...
- ...το $1/4$ της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του
- 2^η σε όρους κύκλου εργασιών, συγκεντρώνοντας και εδώ το $1/4$ του συνόλου της μεταποίησης

Καταναλωτική δαπάνη σε τρόφιμα και ποτά η δεύτερη μεγαλύτερη, μετά τη Στέγαση, ύδρευση και ηλεκτρισμό (2013)

Μείωση εμπορικού του ελλείμματος του κλάδου κατά 7,4% το 2013 και 19,2% το 2012

	2011	2012	2013
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	8,8%	4,0%	7,0%
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	2,0%	-6,4%	1,4%
ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	-5,2%	-19,2%	-7,4%

Καίρια ζητήματα

- Συντονισμός σε έναν συνολικό προσανατολισμό της εξωστρέφειας και των εξαγωγών,
- Ποιότητα προϊόντων, τυποποίηση, πιστοποίηση
 - Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στην παραγωγή, τη συσκευασία, τη διανομή
- Ανάδειξη της ταυτότητάς τους (brand name) και προώθηση του προτύπου της ελληνικής και μεσογειακής κουζίνας και διατροφής
- Σύνδεση με τριτογενή τομέα: εστιατόρια, ξενοδοχεία και εν γένει τον τουρισμό, συνέργια δηλαδή πρώτου και τρίτου πυλώνα
- Διατήρηση της δυναμικής του ανθρώπινου κεφαλαίου και εξειδίκευση της απασχόλησης σε μια ευρύτατη γκάμα ειδικοτήτων και αντικειμένων στο χώρο των τροφίμων
- Αυτά μπορούν να συμβάλουν
 - στη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της προσπάθειας προβολής των ελληνικών προϊόντων,
 - στη διασφάλιση επιλογής της σωστής στρατηγικής και
 - στη σταθερότητα υλοποίησης του μακροχρόνιου σχεδιασμού της

Υπενθυμίζουμε Επισημάνσεις IOBE: Τα δεδομένα της Οικονομίας

«Ανάκαμψη το 2014 στην Ελλάδα, αλλά με πιθανότητες αναστροφής»

http://www.iobe.gr/docs/REM_19032015_REP_GR.pdf

«Η εξέλιξη του δημοσιονομικού ισοζυγίου 2010-2014»

http://www.iobe.gr/docs/REM_07042015_REP_GR.pdf